

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE PULA

Služba za zdravstvenu ekologiju
Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O PRAĆENJU ONEČIŠĆENJA ZRAKA
NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE
ZA 2007. GODINU**

Pula, travanj 2008.

Naručitelj: Istarska županija
Upravni odjel za održivi razvoj
Odsjek za zaštitu okoliša

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PRAĆENJU ONEČIŠĆENJA ZRAKA
NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE
ZA 2007. GODINU**

Izvještaj izradili:

Služba za zdravstvenu ekologiju,
Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša

Silvana Mladinov, dipl. ing.

Željko Stipić, dipl.ing.

Voditelj Službe:

Aleksandar Stojanović, dr.med.,
spec.epidemiolog

KAZALO

str.

1. UVOD	1
2. NASTAVAK PRAĆENJA OPĆIH I SPECIFIČNIH ONEČIŠĆENJA NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE	2
2.1. Stanice s ručnim posluživanjem	2
2.2. Automatske mjerne stanice	3
3. METODE MJERENJA	5
3.1. Stanice s ručnim posluživanjem	5
3.2. Automatske mjerne stanice	6
4. OBRADA I ANALIZA PODATAKA O KRETANJU ONEČIŠĆENJA ZRAKA SAKUPLJENIH TIJEKOM 2006. GODINE	8
4.1. Preporučene i granične vrijednosti kakvoće zraka	8
4.2. Koncentracije sumpordioksida i dima	9
4.2.1. Pula	9
4.2.2. Umag	14
4.2.3. Koromačno, Most Raša	15
4.3. Mjerenje količine sedimenta	18
4.3.1. Pula	18
4.3.2. Umag	22
4.3.3. Koromačno, Most Raša	23
4.4. Praćenje koncentracije dušikdioksida u zraku	26
4.4.1. Pula	26
4.5. Koncentracija sumpordioksida na automatskim mjernim postajama	28
4.6. Koncentracija dušikdioksida na automatskim mjernim postajama	32
4.7. Koncentracija lebdećih čestica na automatskim mjernim postajama	36
4.8. Koncentracija ozona na automatskoj mjernoj postaji	38
4.9. Koncentracija ugljik monoksida na automatskoj mjernoj postaji	40
5. PRAĆENJE KAKVOĆE ZRAKA POSEBNE NAMJENE	41
5.1. "Puris" Pazin, PJ Tvornica stočne hrane	41
5.2. Kamenolom Plovanija, Buje	43
5.3. Kamenolom Križanci i Asfaltna baza Podberam	45
5.4. Kamenolom Sv.Nikola	49
6. KATEGORIZACIJA PODRUČJA S OBZIROM NA REZULTATE MJERENJA ONEČIŠĆENJA ZRAKA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2007. GODINE	52
7. ZAKLJUČAK	68
8. UPOTREBLJAVANE KRATICE	70
9. PRILOG	71

1. UVOD

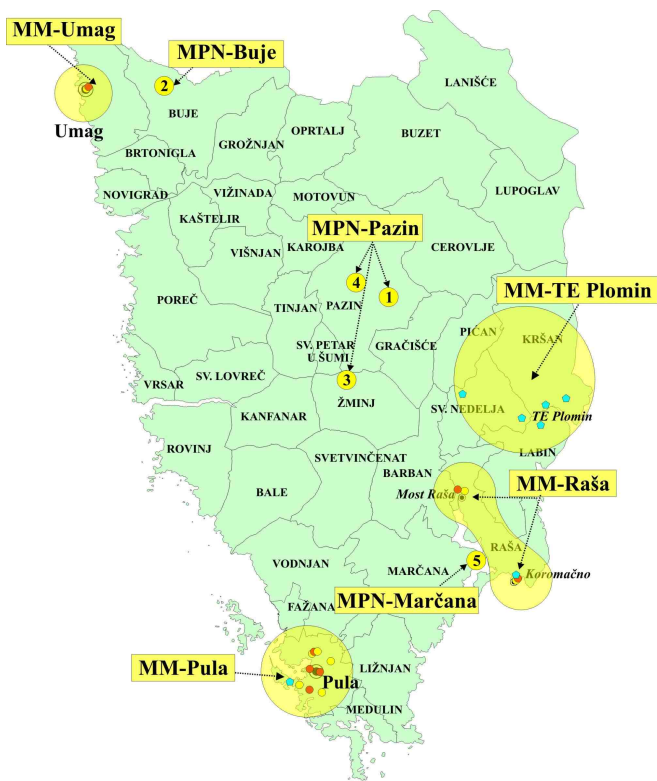
Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije prati kakvoću zraka od 1982. godine

Tijekom mjernog razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine izvršeni su ovi radovi:

1. nastavilo se s radom na organizaciji praćenja općih i specifičnih pokazatelja onečišćenja zraka na području Istarske županije:
 - 1.1. u skladu s Programom praćenja kakvoće zraka u 2007. godini, članka 25. i članka 28. Zakona o zaštiti zraka (NN 178/2004) putem lokalne mreže koju čine:
 - mjerna mreža Grada Pule,
 - mjerna mreža Grada Umaga,
 - mjerna mreža Općine Raša,
 - mjerna mreža TE Plomin,
 - mjerna mreža Grada Pazina,
 - mjerna mreža Grada Buje,
 - mjerna mreža Općine Lupoglav
 - mjerna mreža Općine Marčana.

U skladu s Pravilnikom o razmjeni informacija o podacima iz mreže za trajno praćenje kakvoće zraka (NN 135/2006) u prilogu broj 1. Izvještaja prikazani su podaci o mrežama, podaci o postajama te karte postaja.

2. Obradeni su i analizirani podaci o kretanju onečišćenja zraka tijekom 2007. godine.

Slika 1. Područje praćenja kakvoće zraka u Istarskoj županiji - mjerne mreže

2. NASTAVAK PRAĆENJA OPĆIH I SPECIFIČNIH ONEČIŠĆENJA NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE

2.1. Stanice s ručnim posluživanjem uređaja

Tablica 1. Popis naselja, broj mjernih postaja i njihovog tipa - postaje s ručnim posluživanjem

Naselje	Broj postaja	Sumpor-dioksid	Dim	Sediment	Dušik-dioksid
Pula	5	5	5	7	5
Umag	1	1	1	1	-
Most Raša	1	1	1	1	-
Koromačno	1	1	1	1	-

Slika 1a. Postaja za mjerenje SO₂ i dima, ručno posluživanje

Slika 1b. Postaja za mjerenje ukupne taložne tvari, detalj - sedimentator

2.2. Automatske mjerne stanice

Na području Istarske županije kakvoća zraka prati se na šest automatskih mjernih stanica. Sustav mjerenja kakvoće zraka TE Plomin sastoji se od četiri imisijske stanice i to na slijedećim lokacijama:

1. Ripenda Verbanci
2. Sv. Katarina
3. Plomin grad
4. Klavar

te jedne meteorološke stanice na lokaciji Štrmac.

U Puli automatska mjerna stanica postavljena je na Fiželi (Stoja).

U cilju praćenja kakvoće zraka u okolici tvornice cementa u Koromačnu postavljena je automatska mjerna stanica u Brovinju.

Uzimajući u obzir postojeću zakonsku regulativu, obilježja prostora, emisiju i procijenu utjecaja na okoliš na imisijskim stanicama prate se slijedeći pokazatelji:

Tablica 2. Mjerna mjesta i pokazatelji praćenja onečišćenja zraka

	CO/CO ₂	SO ₂	NO ₂ /NO _x	Sunčevo zračenje	Čestice	Ozon	Smjer i brzina vjetra	Temperatura	Relativna vlažnost
Ripenda		+	+		+		+	+	+
Sv. Katarina		+	+			+	+		+
Plomin grad		+	+				+	+	+
Klavar					+		+	+	+
Štrmac				+			+	+	+
Pula-Fižela	+	+	+		+		+	+	+
Koromačno-Brovinje		+	+		+		+	+	+

2.2.1. Lokacija automatskih mjernih stanica

Ripenda Verbanci

Stanica je smještena 3 - 4 km SSW u odnosu na TE Plomin, na nadmorskoj visini 290 m.

Prethodna mjerenja su pokazala da je Ripenda najreprezentativnija lokacija za mjerenje utjecaja TE Plomin na kakvoću zraka.

Sv.Katarina

Stanica je smještena u smjeru Pazina i prema unutrašnjosti Istre, a na udaljenosti od oko 10 km WNW od TE Plomin, na nadmorskoj visini 346 m.

Plomin grad

Stanica je smještena ispod samog grada Plomina, ENE 2 km od TE Plomin, na nadmorskoj visini 170 m.

Klavar

Stanica je smještena SE 200 m od TE Plomin, na nadmorskoj visini 5 m.

Štrmac

Stanica je smještena S 4 km od TE Plomin, na nadmorskoj visini 310 m.

Pula - Fižela

Stanica je smještena na lokaciji Fižela, udaljena oko 2,5 km od Centra grada (Kaštel) i oko 1 km od tvornice cementa, na 25 m nadmorske visine.

Slika 1c. Automatska mjerna stanica - A.P. Fižela

Koromačno - Brovinje

Stanica je smještena na južnom rubu naselja Brovinje, udaljena oko 1,4 km od tvornice cementa u Koromačnom, na 150 m nadmorske visine.

Stanice za mjerenje kakvoće zraka kontejnerskog su tipa. Unutar kontejnera smještena je oprema za analizu, prikupljanje i slanje podataka u centralnu jedinicu.

Komunikacija između stanica za mjerenje kakvoće zraka i centralne jedinice uspostavlja se putem mobilne telefonije.

Centralna jedinica opremljena je računalom i pisačem a programska podrška joj omogućava obradu i prikaz podataka u skladu s hrvatskim zakonodavstvom.

Centralne jedinice smještene su u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije, svi podaci s pojedinih mjernih stanica prikupljaju se u sustavu, uprosječuju na satne vrijednosti i vizualiziraju. U centralnoj jedinici moguće je dobiti trenutne podatke za svaku stanicu.

3. METODE MJERENJA

3.1. Na imisijskim stanicama za praćenje kakvoće zraka “klasičnog tipa” uzorci zraka se sakupljaju jednostavnim uređajima koji se poslužuju ručno jedanput dnevno.

3.1.1. Sumpornidioksid određuje se acidimetrijskom metodom - standardnim britanskim postupkom za rutinsko određivanje SO_2 u atmosferi naselja (Selected Methods of Measuring Air Pollutants, WHO Offset Publication No 24, WHO Geneva 1976).

3.1.2. Crni dim su crne, vrlo sitne čestice, najčešće od 1 do 2 μm koje se dugo, odnosno više sati zadržavaju u zraku. Nastale su nepotpunim sagorjevanjem. Ubrajaju se u opća onečišćenja zraka u naseljenim mjestima. Uzorci dima sakupljaju se iz malih volumena zraka.

Princip metode je fotometrijsko mjerenje redukcije reflektirane svjetlosti od filtera papira zbog istaloženog uzorka dima i preračunavanje rezultata u masenu koncentraciju služeći se internacionalnom baždarnom krivuljom. Uzorci dima sakupljani su na Whatman No 1 filter papir standardnim britanskim postupkom (BS 1747, 1969) koji je prihvaćen kao internacionalni standard (ISO - 4219, 1979).

3.1.3. Dušikdioksid određuje se spektrofotometrijskom metodom, a uzorci su sakupljani u otopini trietanolamina (Handbook of Air Pollution Analysis R.Perry and R.Young Eds, Chapman and Hall, London 1977. str. 268-270).

3.1.4. Taložne tvari su sve one materije u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju koje nisu sastavni dio atmosfere, a talože se gravitacijom ili ispiranjem s padalinama na tlo.

U taložnim tvarima prevladavaju krupne čestice, najčešće veće od 20 μm . One su mjerilo vidljivog onečišćenja okoline (prašina koja se taloži na prozore, rublje koje se suši, automobile i druge površine). Taložne čestice narušavaju kvalitetu okoline, mogu nepovoljno djelovati na čovjeka, ali su prekrupne da bi mogle udisanjem ući u čovjeka.

Uzorci taložne tvari sakupljani su jedan puta mjesečno u uređaju po Bergerhoffu koji je izlagan atmosferi tijekom vremena usrednjavanja (1 godina).

Metoda koja se primjenjuje za određivanje ukupne taložne tvari je VIDI RICHTLINIE 2119 BLATT 2 (1972).

Metali u ukupnoj taložnoj tvari određivali su se atomskom apsorpcijskom spektrofotometrijom s grafitnom peći.

- 3.2.** Sustav za uzorkovanje plinovitih uzoraka na automatskim mjernim stanicama opremljen je sukladno međunarodnim standardima. Uzorak se unosi sustavom usisa. Sistem predstavlja širom svijeta prihvaćen princip uzorkovanja posebno osjetljivih komponenata.

Koncentracije SO₂, NO₂/NO_x, CO, čestica i ozona mjere se automatskim uređajima koji registriraju satne vrijednosti koncentracija.

Za automatske uređaje primjenjuju se metode mjerenja u skladu s hrvatskim i ISO standardima. Obzirom da iste ne pokrivaju sve parametre primjenjuju se automatski uređaji temeljeni na provjerenim metodama.

Tablica 3. Metode mjerenja na automatskim postajama

	Princip metode	Metoda
SO ₂	UV fluorescencija	HRN EN 14212: 2005
NO ₂ /NO _x	Kemiluminiscencija	HRN EN 14211: 2005
Lebdeće čestice PM ₁₀	Apsorpcija β-zračenja	HRN EN 12341: 1999
Ukupne lebdeće čestice	Interna vaga - mjerenje oscilacije membrane	HRN EN 12341: 1999
Ozon	UV apsorpcija	HRN EN 14625: 2005
CO	Infracrvena apsorpcija	HRN EN 14626: 2005
Meteorološki pokazatelji	Kombinirani senzori za mjerenje smjera i brzine vjetra, temperature, relativne vlažnosti	/

- 3.2.1.** Osnovni detekcijski princip analizatora MLU100A i APSA 360 Horiba za mjerenje SO₂ je UV fluorescencija koja predstavlja dokazani princip za detekciju niskih koncentracija SO₂.
- 3.2.2.** Osnovni detekcijski princip analizatora MLU200A i APNA 360 Horiba za mjerenje koncentracije NO, NO₂ i NO_x u zraku je na principu kemiluminiscencije.
- 3.2.3.** Analizator MLU400 ozona je mikroprocesorski kontroliran UV fotometar kojim se apsorpcija mjeri pri 254 nm u UV području.

- 3.2.4.** Instrument za mjerenje lebdećih čestica TEOM 1400A ujedinjuje sposobnost kvalitetnog uzorkovanja s principom mjerenja. Interna vaga kojom se mjeri trenutna koncentracija lebdećih čestica sakupljenih na filter papiru radi na principu promjene frekvencije oscilatorskog dijela.
- 3.2.5.** Osnovna metoda mjerenja analizatora za određivanje lebdećih čestica FH 62 I-R je apsorpcija β zračenja.
- 3.2.6.** Meteorološke se stanice sastoje od kombiniranih senzora za određivanje smjera i brzine vjetra odnosno temperature i relativne vlažnosti, te senzora za insolaciju sunčevog zračenja.

4. OBRADA I ANALIZA PODATAKA O KRETANJU ONEČIŠĆENJA ZRAKA SAKUPLJENIH TIJEKOM 2007. GODINE

4.1. Granične vrijednosti kakvoće zraka

Temeljni propis koji određuje mjere, način organiziranja i provođenja zaštite i poboljšanja kakvoće zraka je Zakon o zaštiti zraka ("Narodne novine" br. 178/04) i Pravilnik o praćenju kakvoće zraka ("Narodne novine" br. 155/05).

Za upravljanje kakvoćom zraka na nekom području potrebno je stalno pratiti koncentracije onečišćujućih tvari znakovite za izvore onečišćenja zraka tog područja i usporediti izmjerene vrijednosti s vrijednostima koje služe za ocjenu kakvoće zraka.

Uredba o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (Narodne novine br. 133/05) u svrhu vrednovanja značajnosti razina onečišćujućih tvari u zraku propisuje granične vrijednosti (GV) i tolerantne vrijednosti (TV) onečišćujućih tvari u zraku.

GV i TV propisane Uredbom osnova su za:

- ocjenu kakvoće zraka
- svrstavanje područja u kategorije prema razinama onečišćenosti zraka
- upravljanje kakvoćom zraka.

GV i TV se ne smiju tumačiti kao vrijednosti do kojih je dopušteno onečistiti zrak.

Zakon o zaštiti zraka (članak 18.) prema razinama onečišćenosti s obzirom na propisane granične vrijednosti i tolerantne vrijednosti utvrđuje slijedeće kategorije zraka:

- prva kategorija kakvoće zraka - čisti ili neznatno onečišćen zrak; nisu prekoračene granične vrijednosti GV niti za jednu onečišćujuću tvar
- druga kategorija kakvoće zraka - umjereno onečišćen zrak; prekoračene su granične vrijednosti GV za jednu ili više onečišćujućih tvari, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti TV niti za jednu onečišćujuću tvar
- treća kategorija kakvoće zraka - prekomjerno onečišćen zrak; prekoračene su tolerantne vrijednosti TV za jednu ili više onečišćujućih tvari.

Granične vrijednosti GV su granične razine onečišćenosti ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja ne postoji ili je najmanji mogući rizik štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i jednom kad su postignute ne smiju se prekoračiti.

Pravilnik o razmjeni informacija o podacima iz mreža za trajno praćenje kakvoće zraka (Narodne novine br. 135/06) propisuje onečišćujuće tvari, vrijeme usrednjavanja i statističke parametre koji se računaju tijekom kalendarske godine:

- aritmetička sredina
- medijan
- percentil C_{98} i percentil $C_{99,9}$
- maksimalna koncentracija.

4.2. Koncentracije sumpordioksida i dima

4.2.1. Pula

Sveukupni rezultati mjerenja 24-satnih koncentracija sumpordioksida i dima prikazani su u tablicama 4 i 5.

Tablica 4. Sveukupni podaci koncentracije sumpordioksida i dima u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Karak. područja	Red. broj	SO ₂						DIM					
			N	\bar{C}	C ₅₀	C ₉₈	C _{99,9}	C _{max}	N	\bar{C}	C ₅₀	C ₉₈	C _{99,9}	C _{max}
Veli Vrh	SI	02	365	20,0	19,0	37,6	46,3	47,3	365	8,6	7,1	25,3	35,2	35,9
Fižela	SI	03	364	13,4	12,4	29,1	39,9	41,5	364	7,5	5,3	23,3	34,9	34,9
Riva	S	04	353	18,8	17,9	32,8	49,9	52,0	353	23,9	20,8	63,5	80,3	80,7
Ulica J.Rakovca	S	05	365	22,9	21,7	41,3	50,4	53,5	365	22,2	17,5	74,6	111,3	123,8
Veruda - Kamenjak	S	07	357	19,9	18,7	43,6	62,9	66,8	357	7,4	4,9	29,9	54,6	60,3

Tablica 5. Učestalost pojavljivanja visokih koncentracija sumpordioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. broj	Učestalost koncentracija većih od $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Broj dana	%
Veli Vrh	02	0	0,0
Fižela	03	0	0,0
Riva	04	0	0,0
Ulica J.Rakovca	05	0	0,0
Veruda - Kamenjak	07	0	0,0

Godišnji tijek srednjih 24-satnih koncentracija sumpordioksida za pojedina mjerna mjesta prikazan je na slikama 2 do 6.

Najviša srednja dnevna koncentracija izmjerena je na postaji Veruda - Kamenjak ($66,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i na Rivi ($52,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$) u srpnju, te u Ulici J.Rakovca ($53,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) u kolovozu.

Na svim mjernim postajama najviša 24-satna koncentracija nije prelazila graničnu vrijednost GV ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od 24 sata.

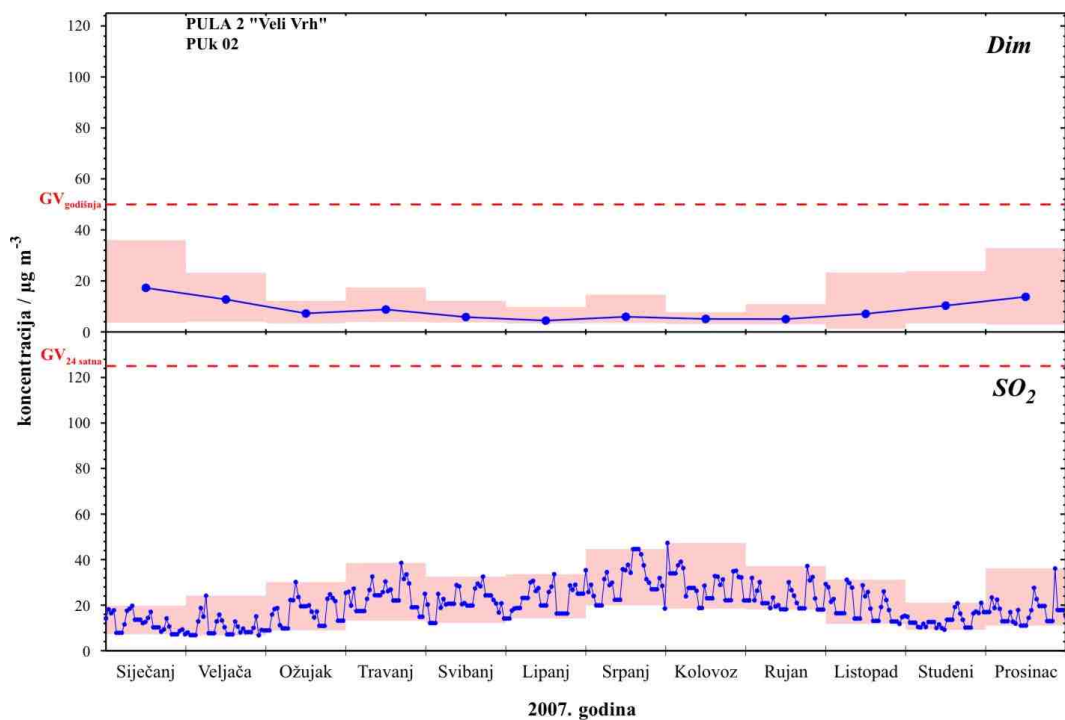
Srednje godišnje koncentracije sumpordioksida kretale su se u rasponu od $13,4 - 22,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša je izmjerena za mjerno mjesto u Ul. J.Rakovca.

Srednje godišnje koncentracije tijekom 2007. godine nisu prelazile graničnu vrijednost GV ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

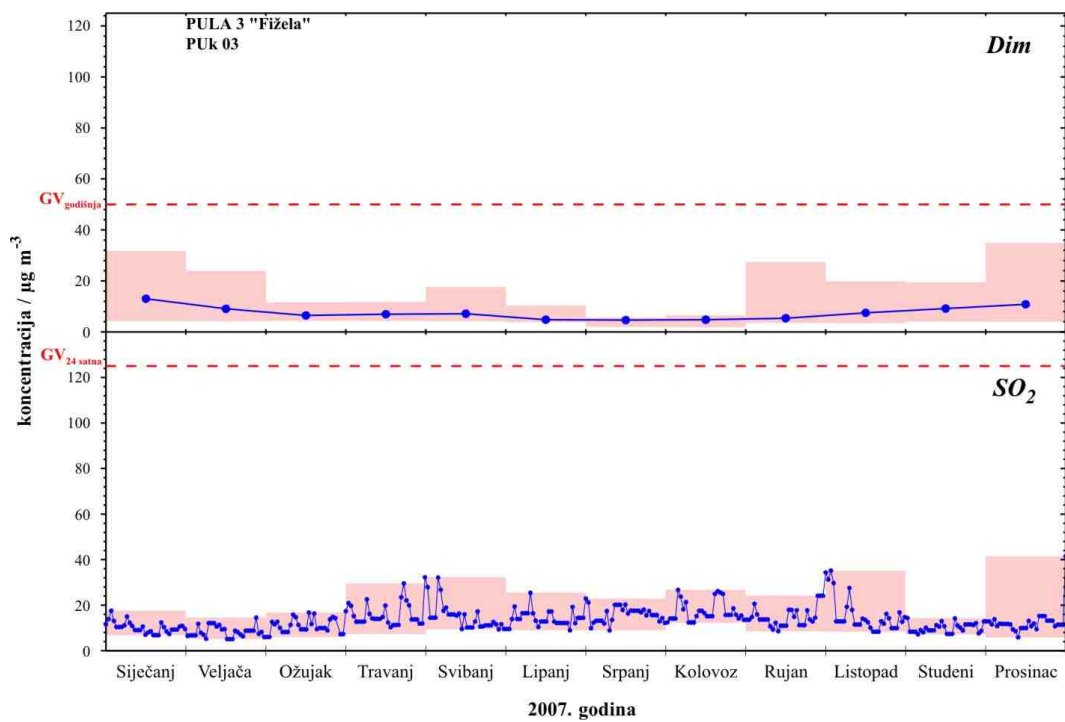
Srednje godišnje koncentracije dima kretale su se u rasponu od $7,4 - 23,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša srednja godišnja koncentracija izmjerena je na postaji u Ul. J.Rakovca.

Tijekom 2007. godine na svim mjernim postajama izmjerene koncentracije nisu prelazile graničnu vrijednost GV ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

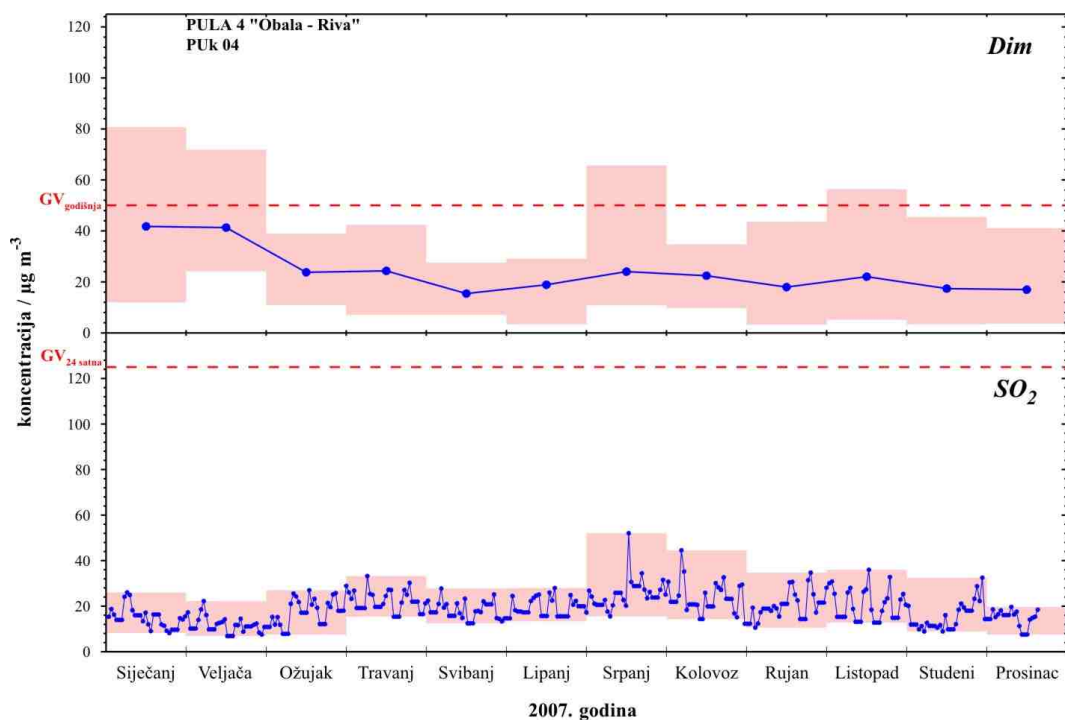
Masene koncentracije sumpordioksida i dima nešto su niže u odnosu na mjerno razdoblje 2006. godine.

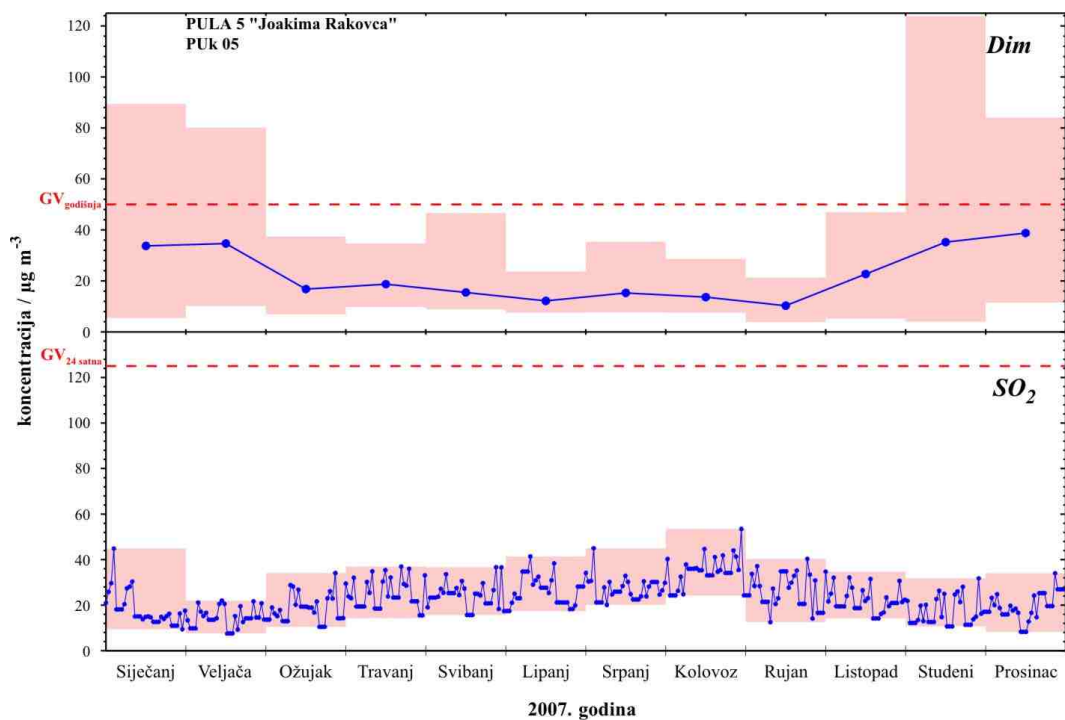
Slika 2. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Veli Vrh

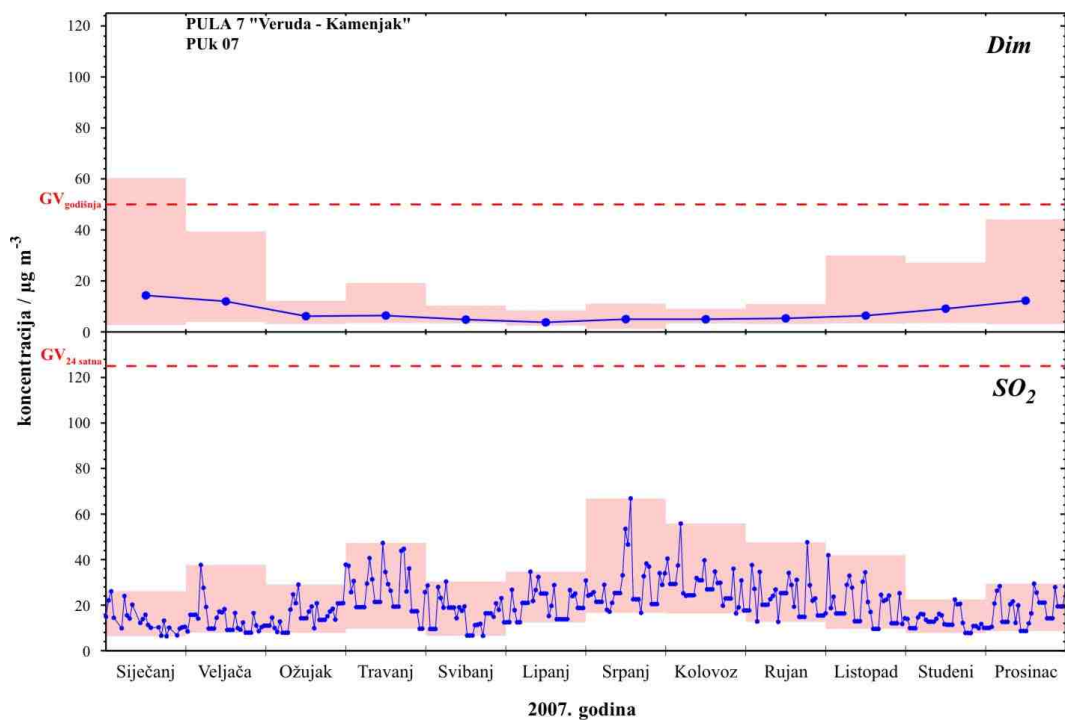
Slika 3. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Fižela

Slika 4. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Riva-Obala

Slika 5. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji J.Rakovca

Slika 6. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Veruda

4.2.2. Umag

Koncentracije sumpordioksida i dima mjerene su na jednog mjernoj postaji. Sveukupni podaci mjerenja prikazani su u tablici 6.

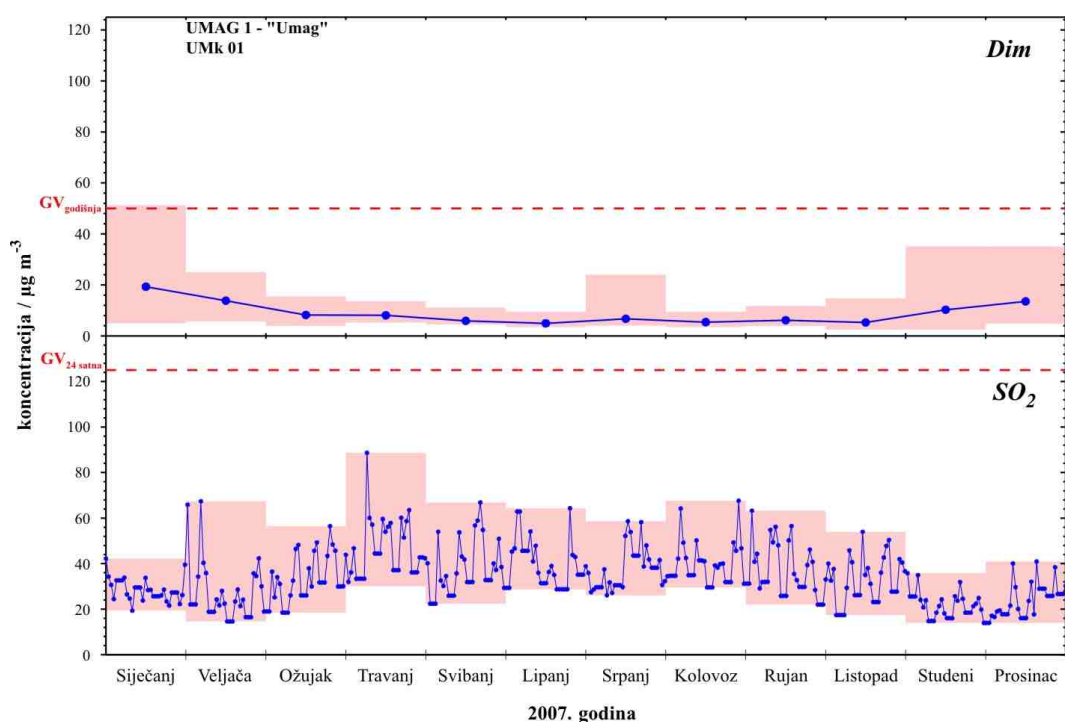
Tablica 6. Sveukupni podaci koncentracije sumpordioksida i dima u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. broj	SO ₂						DIM					
		N	\bar{C}	C ₅₀	C ₉₈	C _{99,9}	C _{max}	N	\bar{C}	C ₅₀	C ₉₈	C _{99,9}	C _{max}
Ulica Eduardo Pascali	01	365	33,8	31,8	63,4	81,0	88,6	365	8,9	5,9	27,5	47,4	51,2

Godišnji tijek srednjih mjesečnih koncentracija, te maksimalne i minimalne srednje dnevne koncentracije prikazani su na slici 7.

Srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznosila je $33,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najveća srednja mjesečna koncentracija iznosila je $46,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i izmjerena je u travnju. Najviša srednja dnevna koncentracija sumpordioksida $88,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerena je također u travnju.

Srednja godišnja koncentracija sumpordioksida nešto je viša u odnosu na prethodno mjerno razdoblje, ali nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Slika 7. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjestu Umag

Najveća srednja dnevna koncentracija dima $51,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerena je u siječnju kad je izmjerena i najviša srednja mjesečna koncentracija $19,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja godišnja koncentracija dima iznosila je $8,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Masena koncentracija dima nije prelazila graničnu vrijednost GV ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

4.2.3. Koromačno, Most Raša

Sveukupni podaci mjerenja prikazani su u tablicama 7 i 8.

Godišnji tijek srednjih dnevnih koncentracija prikazani su na slikama 8 i 9.

Tablica 7. Sveukupni podaci koncentracije sumpordioksida i dima u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Karak. područja	Red. broj	SO ₂						DIM					
			N	\bar{C}	C50	C98	C99,9	Cmax	N	\bar{C}	C50	C98	C99,9	Cmax
Koromačno	S	01	365	18,8	17,9	37,7	53,5	54,9	365	4	3,6	8,4	13,6	14,5
Most Raša	SI	01	365	31,8	27,8	65,1	99,4	101	365	6,3	6,8	11,3	15,2	15,4

Tablica 8. Učestalost pojavljivanja visokih koncentracija sumpordioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. broj	Učestalost koncentracija većih od $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Broj dana	%
Koromačno	01	0	0
Most Raša	01	0	0

U Koromačnu je srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznosila $18,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje mjesečne koncentracije kretale su se u rasponu od $8,8 - 25,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Maksimalne srednje dnevne koncentracije bile su u rasponu od $15,6 - 54,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Najviša srednja dnevna vrijednost izmjerena je u listopadu, ali nije prelazila graničnu vrijednost GV ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od 24 sata.

Srednja godišnja koncentracija dima iznosila je $4,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Najviša srednja 24-satna koncentracija izmjerena je u siječnju $14,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dok je njihov raspon od $4,6 - 14,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

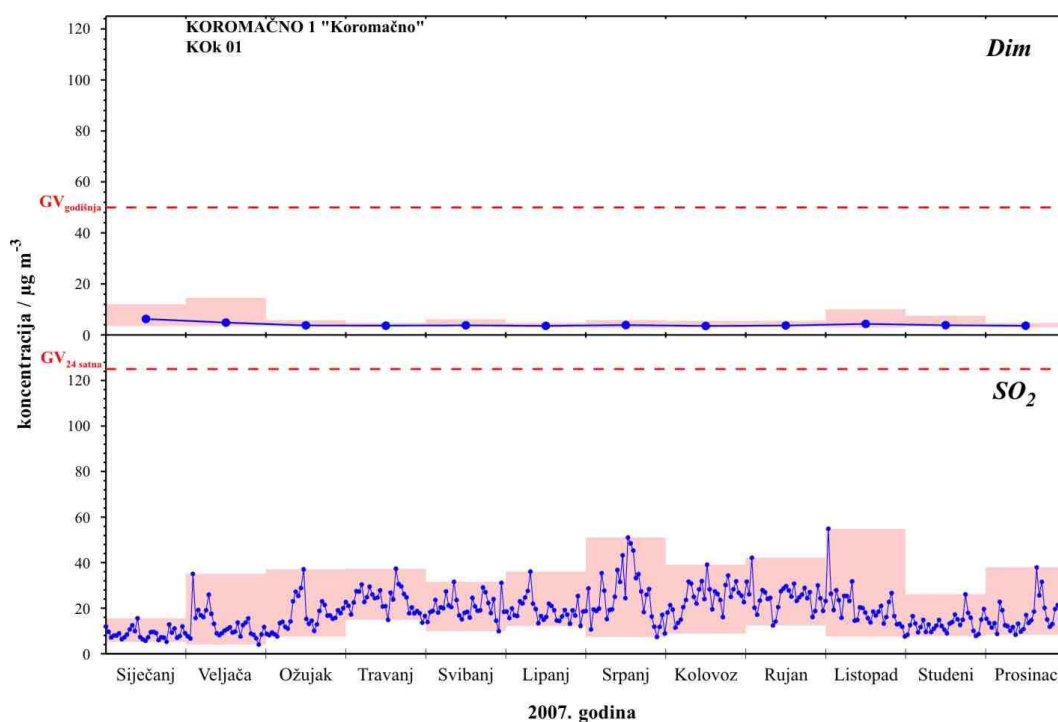
Izmjerene vrijednosti za sumpordioksid i dim nisu prelazile granične vrijednosti GV ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernom mjestu Most Raša srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznosila je $31,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna srednja dnevna koncentracija izmjerena je u kolovozu i iznosila je $101,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dok je raspon maksimalnih srednjih dnevnih koncentracija bio od $32,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $101,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih mjesečnih koncentracija kretao se od $18,9$ do $48,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

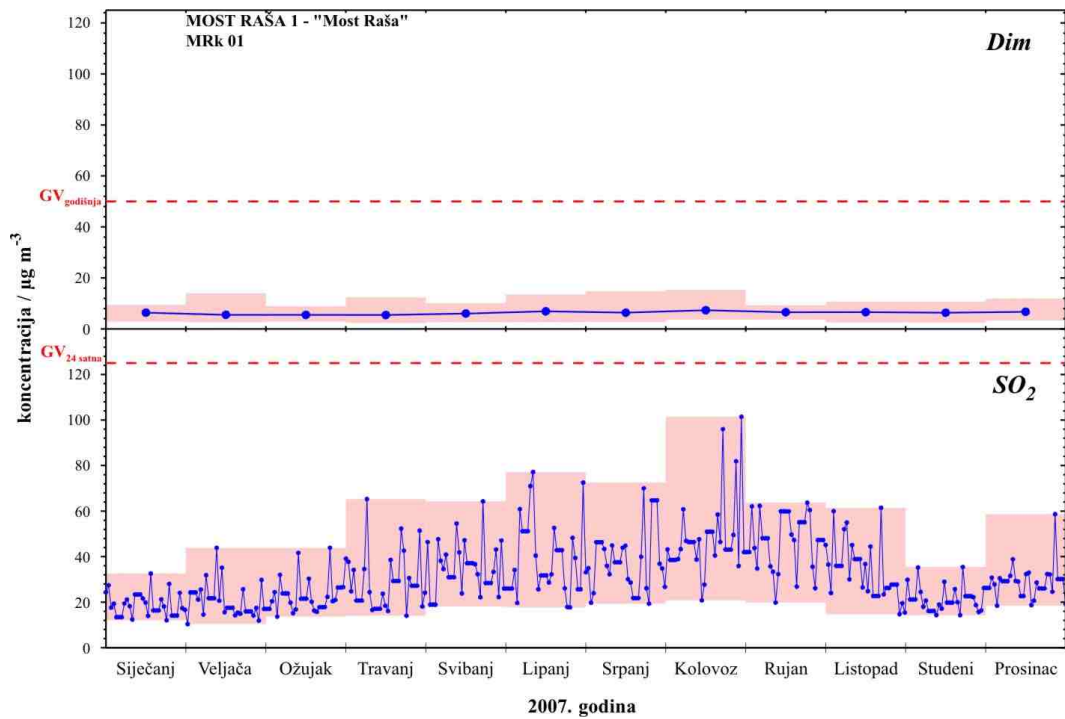
Na mjernom mjestu Most Raša zabilježena je nešto viša masena koncentracija sumpordioksida u odnosu na prethodno razdoblje praćenja.

Srednja godišnja koncentracija dima bila je $6,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ta je vrijednost nešto viša od prethodnog razdoblja. Najviša srednja dnevna vrijednost $15,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerena je u kolovozu.

Koncentracije za sumpordioksid i dim nisu prelazile granične vrijednosti propisane Uredbom o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku.

Slika 8. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Koromačno

Slika 9. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija sumpordioksida i srednjih mjesečnih koncentracija dima na mjernoj postaji Most Raša

4.3. Mjerenje količine ukupne taložne tvari

Mjesečne ukupne taložne tvari mjerile su se u Puli, Umagu, Koromačnu i Mostu Raša.

4.3.1. Pula

Mjerenje mjesečnih količina taložnih tvari nastavljeno je tijekom 2007. godine na sedam mjernih postaja u Puli.

Sveukupni podaci o ukupnoj taložnoj tvari i ocjena prikazani su u tablicama 9 i 10.

Najviše izmjerene mjesečne taložne tvari kretale su se u rasponu od 144 mg/m²dan do 277 mg/m²dan. Najviša mjesečna vrijednost 277 mg/m²dan izmjerena je na Fiželi a na Stoji bb izmjerena vrijednost iznosila je 211 mg/m²dan.

Srednja godišnja vrijednost ukupne taložne tvari kretala se u rasponu od 76 mg/m²dan do 178 mg/m²dan.

Najviša srednja godišnja ukupna taložna tvar izmjerena je na postaji Fižela i iznosila je 178 mg/m²dan.

Na svim mjernim stanicama u 2007. godini izmjerene ukupne taložne tvari bile su niže od prethodnog mjernog razdoblja.

Tijekom 2007. godine granična vrijednost (GV 350 mg/m²dan) za vrijeme usrednjavanja od godine dana nije prekoračena ni na jednoj mjernoj stanici u Puli.

Tablica 9. Sveukupni podaci i ocjena količine ukupne taložne tvari (mg/m²dan)
Godina 2007.

Lokacija stanice	pH		Netopiva tvar mg/m ² dan		Topiva tvar mg/m ² dan										Ukupna taložna tvar mg/m ² dan		% netopivog u ukupnoj taložnoj tvari
					topiva tvar		kalcij		kloridi		sulfati		nitrati				
	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	
Ližnje Moro	7,43	8,81	41	149	61	154	12	34	13	23	6	12	5	11	102	216	40
Monte Šerpo (B.Čeh)	6,91	8,05	45	112	43	77	12	24	12	18	6	12	4	10	88	144	51
Fižela	7,14	8,2	96	238	82	170	29	94	14	24	10	20	5	10	178	277	54
Stoja bb	7,1	7,94	72	154	69	113	24	56	14	24	10	19	5	10	141	211	51
Vidikovac, O.Ban	6,95	7,81	37	110	59	108	17	32	13	24	9	19	6	10	96	168	39
Valmarin 7	6,83	7,81	30	50	46	106	15	29	12	19	7	14	5	12	76	156	39
Fižela, Automatska p.	6,74	7,57	34	70	62	113	23	81	15	26	11	20	7	13	96	152	35

Tablica 10. Sveukupni podaci i ocjena količine sedimenta (mg/m^2 dan)
Godina 2007.

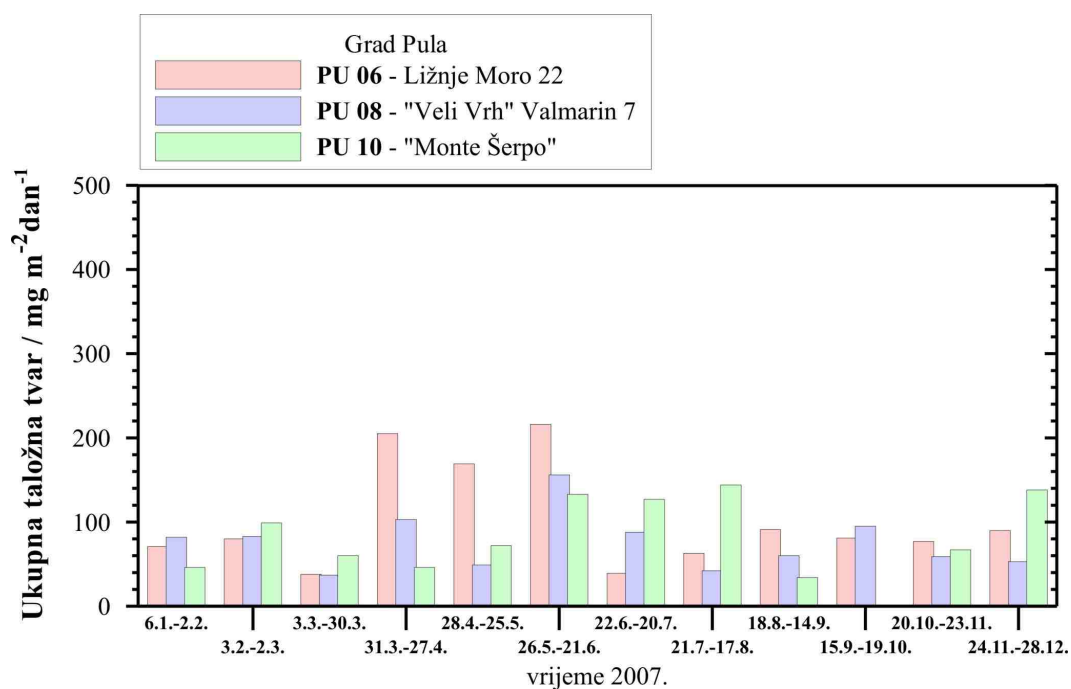
Red. broj	Lokacija stanice	Obuhvat podataka %	Broj podataka	\bar{X}	XM	$X \geq \text{od GV (350)}$
06	Ližnje Moro	100	12	102	216	-
08	Valmarin 7	100	12	76	156	-
10	Monte Šerpo	92	11	88	144	-
03	Fižela 4	100	12	178	277	-
12	Stoja bb	100	12	141	211	-
13	Vidikovac, O.Ban	100	12	96	168	-
14	Fižela, A.P.	100	12	96	152	-

Tablica 11. Sveukupni podaci i ocjena sadržaja olova i kadmija u ukupnoj taložnoj tvari ($\mu\text{g/m}^2$ dan)
Godina 2007.

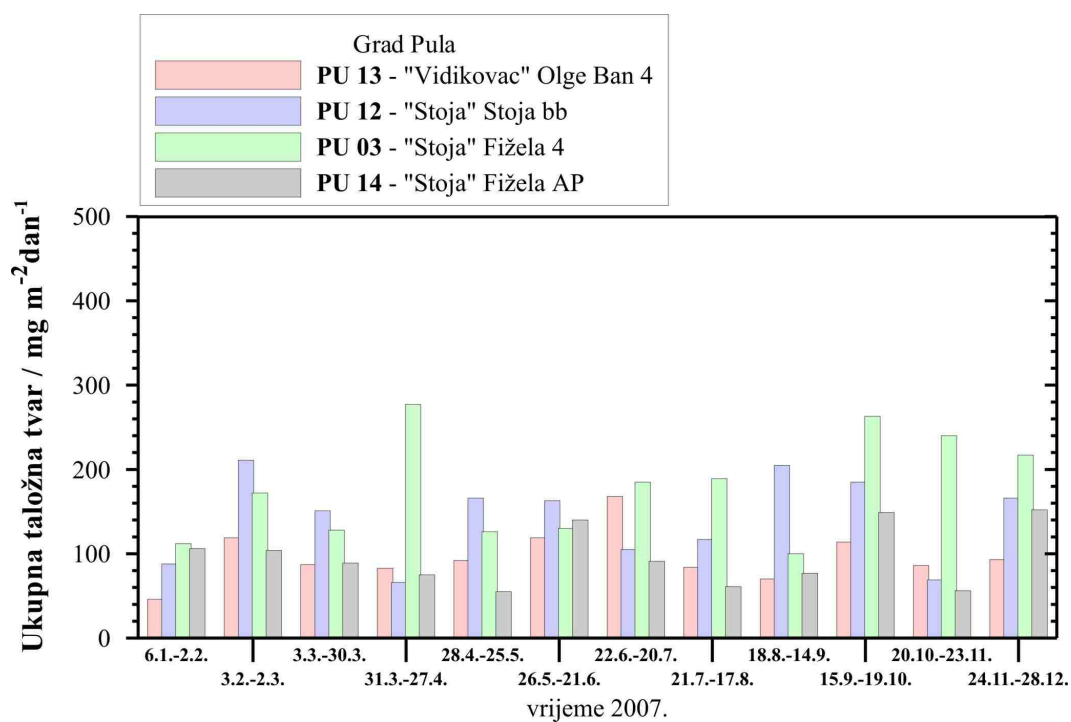
Red. broj	Lokacija stanice	Broj podataka	Pb			Cd			Ni		
			XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV (100)}$	XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV (2)}$	XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV (15)}$
03	Fižela 4	12	24,8	14,6	-	0,3	0,2	-	20,7	11,7	-
12	Stoja bb	12	26,1	14,7	-	0,2	0,1	-	37,8	14,3	-
14	Fižela, A.P.	12	11,7	6,11	-	0,6	0,1	-	18,2	7,29	-

Na tri mjerne stanice u ukupnoj taložnoj tvari pratio se sadržaj metala (olova, kadmija i nikla).

Izmjerene vrijednosti nisu prelazile razinu granične vrijednosti propisanu za pojedini metal.

Slika 10. Kretanje mjesečnih količina ukupnih taložnih tvari u Puli

Slika 11. Kretanje mjesečnih količina ukupnih taložnih tvari u Puli

4.3.2. Umag

U Umagu se količina taložne tvari mjerila na jednoj postaji.

Sveukupni podaci mjerenja prikazani su u tablicama 12., 13. i 14.

Tablica 12. Sveukupni podaci o količini taložnih tvari ($\text{mg/m}^2\text{dan}$)
Godina 2007.

Lokacija stanice	pH vrijednost		Ukupna netopiva tvar (mg/m ² dan)		Topiva tvar (mg/m ² dan)										Ukupna taložna tvar mg/m ² dan		% netopivog u ukupnoj taložnoj tvari
					ukupno topivo		kalcij		kloridi		sulfati		nitrati				
	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	
Ulica M.Gupca	6,62	7,59	24	41	47	70	16	37	11	19	7	13	6	12	71	97	34

Tablica 13. Sveukupni podaci i ocjena sadržaja olova, kadmija i nikla u ukupnoj taložnoj tvari ($\mu\text{g/m}^2\text{dan}$)
Godina 2007.

Red. broj	Lokacija stanice	Broj podataka	Pb			Cd			Ni		
			XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV}(100)$	XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV}(2)$	XM	\bar{X}	$X \geq \text{od GV}(15)$
02	Umag	12	5	3	-	0,2	0	-	12,5	4,5	-

Tablica 14. Sveukupni podaci i ocjena količine sedimenta ($\text{mg/m}^2\text{dan}$)
Godina 2007.

Red. broj	Lokacija stanice	Obuhvat podataka %	Broj podataka	\bar{X}	XM	$X \geq \text{od GV}(350)$
02	Umag	100	12	71	97	-

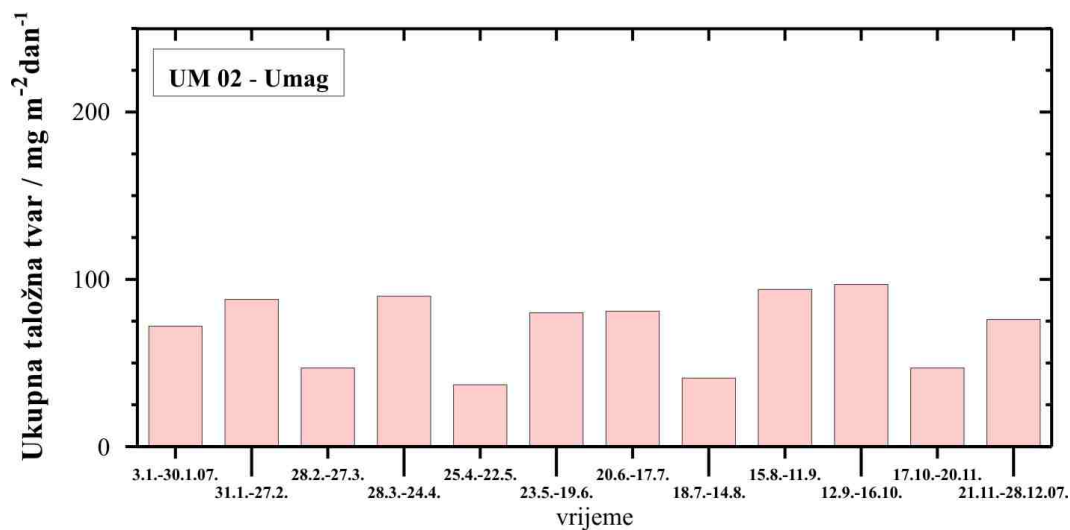
Srednja godišnja količina ukupne taložne tvari iznosila je $71 \text{ mg/m}^2\text{dan}$.

Količina taložne tvari kretala se u rasponu od 37 do $97 \text{ mg/m}^2\text{dan}$.

Izmjerena ukupna taložna tvar nije prelazila graničnu vrijednost ($350 \text{ mg/m}^2\text{dan}$) i bila je niža od predhodnog mjernog razdoblja.

U ukupnoj taložnoj tvari pratio se sadržaj metala (olova, kadmija i nikla).

Izmjerene vrijednosti nisu prelazile razinu granične vrijednosti propisanu za pojedini metal.

Slika 12. Kretanje mjesečnih količina ukupnih taložnih tvari na mjernoj postaji u Umagu

4.3.3. Koromačno, Most Raša

Ukupna taložna tvar pratila se na 2 mjerne postaje. Sveukupni podaci mjerenja prikazani su u tablicama 15, 16 i 17 te slikama 13 i 14.

Tablica 15. Sveukupni podaci o količini taložnih tvari (mg/m²dan)
Godina 2007.

Lokacija stanice	pH		Ukupna netopiva tvar (mg/m ² dan)		Topiva tvar (mg/m ² dan)										Ukupna taložna tvar (mg/m ² dan)		% netopivog u ukupnoj taložnoj tvari
					ukupno topivo		kalcij		kloridi		sulfati		nitrati				
	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	X	XM	
Koromačno	7,25	7,78	56	165	66	123	22	42	14	24	10	17	4	8	122	226	46
Most Raša	7,22	7,68	103	262	110	224	47	95	11	27	23	47	8	31	213	407	48

Tablica 16. Sveukupni podaci i ocjena količine taložne tvari (mg/m^2 dan)
Godina 2007.

Red. broj	Lokacija stanice	Broj podataka	Obuhvat podataka %	Srednja godišnja količina ukupne taložne tvari - X	Najveća mjesečna količina ukupne taložne tvari - XM	X>GV (350)
01	Koromačno	12	100	122	226	-
02	Most Raša	12	100	213	407	-

Tablica 17. Sveukupni podaci i ocjena sadržaja olova i kadmija u ukupnoj taložnoj tvari ($\mu\text{g/m}^2$ dan)
Godina 2007.

Red. broj	Lokacija stanice	Broj podataka	Obuhvat podataka %	Pb			Cd		
				XM	\bar{X}	X \geq od GV (100)	XM	\bar{X}	X \geq od GV (2)
01	Koromačno	11	92	14,3	37,7	-	0,2	0	-
02	Most Raša	12	100	20,7	7,16	-	0,2	0	-

Na postaji u Koromačnu srednja godišnja količina ukupne taložne tvari iznosila je 122 mg/m^2 dan.

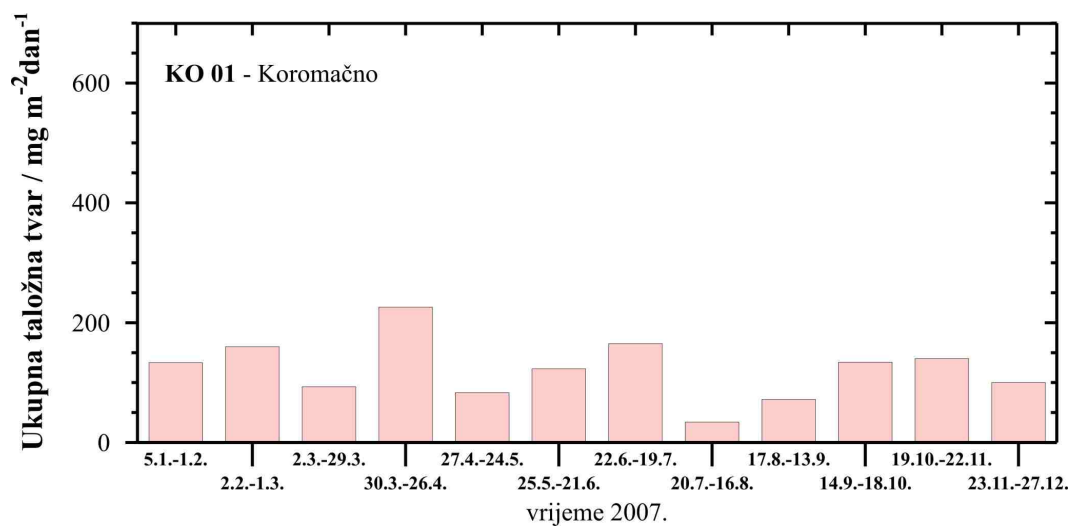
Količina ukupne taložne tvari kretala se u rasponu od 34 mg/m^2 dan do 226 mg/m^2 dan. Maksimalna mjesečna taložna tvar 395 mg/m^2 dan izmjerena je u travnju.

Na mjernoj postaji Most Raša mjesečna ukupna taložna tvar kretala se u rasponu od 71 mg/m^2 dan do 386 mg/m^2 dan.

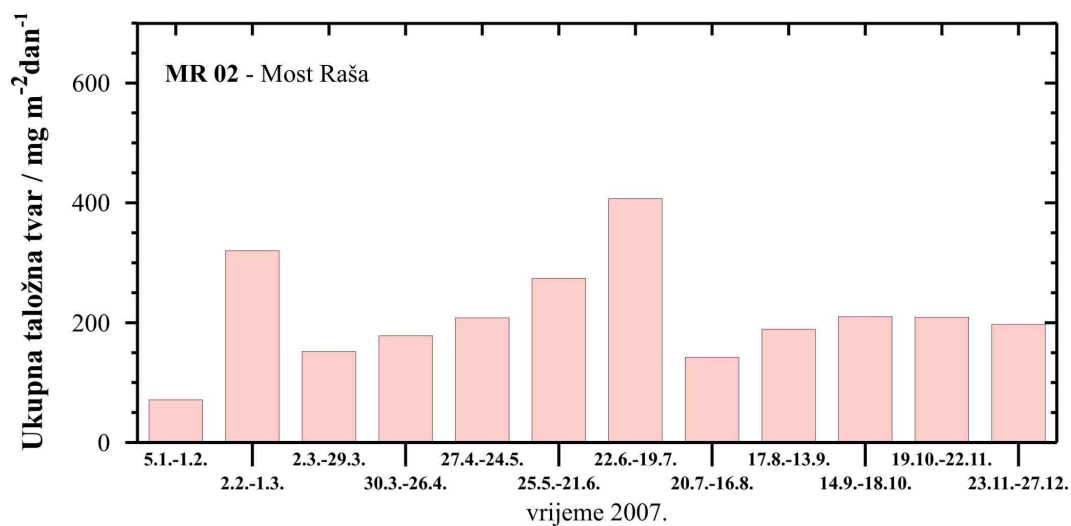
Srednja godišnja ukupna taložna tvar iznosila je 213 mg/m^2 dan.

Srednje godišnje količine ukupne taložne tvari na mjernim postajama Koromačno i Most Raša niže su od granične vrijednosti 350 mg/m^2 dan za vrijeme usrednjavanja od godine dana.

U ukupnoj taložnoj tvari pratio se sadržaj metala (olova i kadmija). Izmjerene vrijednosti nisu prelazile razinu granične vrijednosti propisanu za pojedini metal.

Slika 13. Kretanje mjesečnih količina ukupnih taložnih tvari na mjernoj postaji Koromačno

Slika 14. Kretanje mjesečnih količina ukupnih taložnih tvari na mjernoj postaji Most Raša

4.4. Praćenje koncentracije dušikdioksida u zraku

4.4.1. Pula

Određivanje dušikdioksida nastavljeno je u Puli na 5 mjernih postaja, tri puta tjedno. Sveukupni podaci prikazani su u tablicama 18. i 19.

Tablica 18. Sveukupni podaci koncentracije dušikdioksida u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Red. broj	Mjerno mjesto	N	C	C50	C98	C99,9	Cmax
02	Veli Vrh	257	9,9	9,5	18,1	26,5	28,6
03	Fižela	256	6,6	6,4	12	14,9	15,8
04	Riva	246	17,4	16,8	29,8	36,1	36,6
05	Ul. J. Rakovca	257	17,4	17	31,5	34,1	34,2
07	Veruda - Kamenjak	249	9,3	8,5	17,6	19,9	20

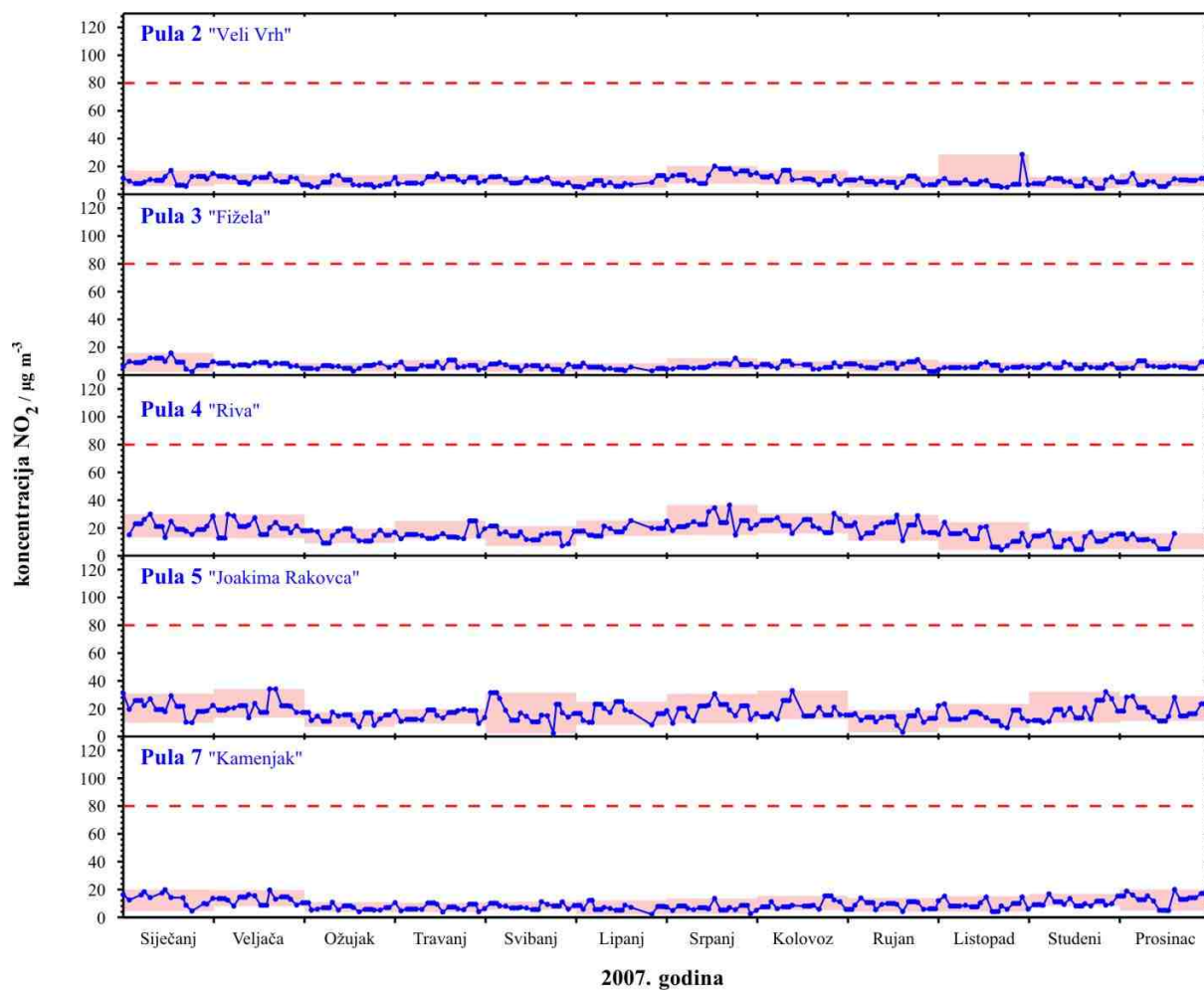
Tablica 19. Učestalost pojavljivanja visokih koncentracija dušikdioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. broj	Učestalost koncentracija većih od 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Broj dana	%
Veli Vrh	02	0	0
Fižela	03	0	0
Riva	04	0	0
Ulica J.Rakovca	05	0	0
Veruda - Kamenjak	07	0	0

Srednje godišnje koncentracije kretale su se u rasponu od 6,6 do 17,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i bile su niže od GV (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Najviša srednja dnevna koncentracija dušikdioksida izmjerena je na postaji Riva 36,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u srpnju. Ta vrijednost ne prelazi GV 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 24 sata.

Na postaji Veli Vrh najviša izmjerena 24-satna koncentracija dušikdioksida iznosila je 28,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u listopadu, na Fiželi 15,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u siječnju i u Ul. J.Rakovca 34,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u veljači.

Slika 15. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija dušikdioksida na mjernim postajama u Puli

4.5. Koncentracija sumpordioksida na automatskim mjernim postajama

Koncentracija sumpordioksida pratila se na pet mjernih postaja.

Sveukupni rezultati mjerenja 24-satnih koncentracija sumpordioksida prikazani su u tablici 20.

Tablica 20. Sveukupni podaci koncentracije sumpordioksida zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	SO ₂						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C50	C98	C99,9	Cmax
Ripenda	01	231	63,3	5,81	5,96	12,76	50,18	59,30
Sv. Katarina	02	340	93,2	2,62	1,81	9,00	114,45	159,69
Plomin	03	274	75,1	3,86	2,91	12,22	23,46	23,63
Pula-Fižela	14	340	93,2	11,45	1,70	31,84	36,42	36,67
Koromačno-Brovinje	02	348	95,3	2,25	1,80	7,20	11,23	11,49

Godišnji tijek srednjih dnevnih koncentracija za pojedina mjerna mjesta prikazani su na slici 16.

Na mjernoj postaji Ripenda srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznosila je $5,81 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija bio je od 0,94 do $59,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nisu prelazile graničnu vrijednost za vrijeme usrednjavanja od 24 sata ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

98% vrijednosti bilo je ispod $12,76 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja godišnja koncentracija SO₂ nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od godine dana.

Na mjernoj postaji Sv.Katarina srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznosila je $2,62 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednje 24-satne koncentracije kretale su se u rasponu od 0,32 do $159,69 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednja dnevna koncentracija prelazila je GV ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine jedanput tijekom mjerne godine (14. ožujka).

98% vrijednosti bilo je ispod $9,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja godišnja koncentracija SO₂ nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Srednja godišnja koncentracija sumpordioksida na mjernoj postaji Plomin iznosila je $3,86 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija bio je od 0,63 do $23,63 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša srednja dnevna koncentracija nije prelazila GV ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) za vrijeme usrednjavanja 24 sata.

98% vrijednosti bilo je ispod $23,46 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja godišnja koncentracija SO₂ nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernoj postaji Pula-Fižela srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznošla je $11,45 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija bio je od 0,05 do $36,67 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nisu prelazile graničnu vrijednost za vrijeme usrednjavanja od 24 sata ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Srednje godišnje koncentracije SO_2 nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od godinu dana.

Na mjernoj postaji Koromačno-Brovinje srednja godišnja koncentracija sumpordioksida iznošla je $2,25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija bio je od 0,05 do $11,49 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nisu prelazile graničnu vrijednost za vrijeme usrednjavanja od 24 sata ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

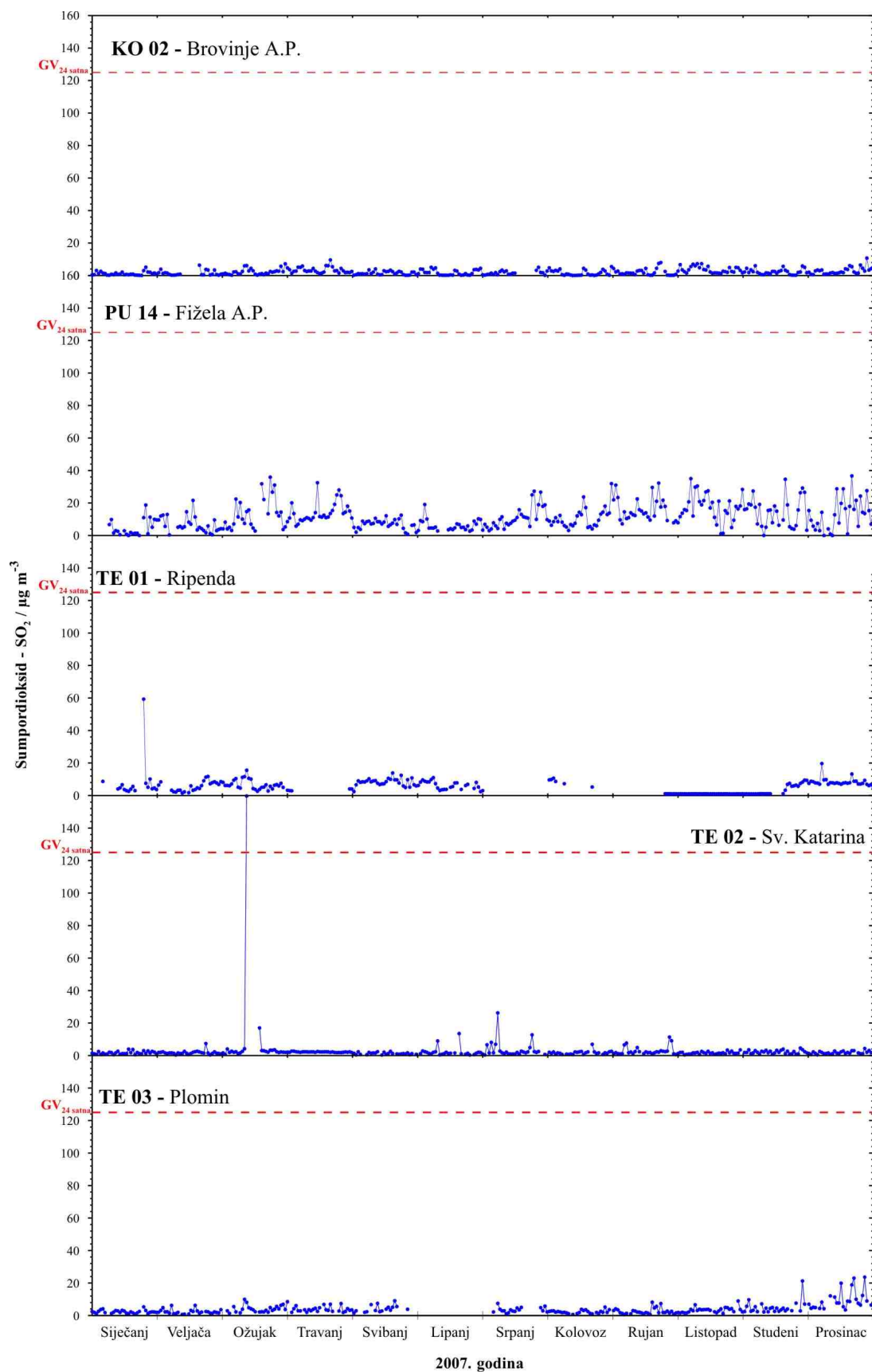
98% vrijednosti bilo je ispod $7,20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje godišnje koncentracije SO_2 nije prelazila graničnu vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od godinu dana.

Tablica 21. Učestalost pojava visokih koncentracija sumpordioskida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red.br.	Učestalost koncentracija većih od $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Sumpordiodksid	
		Broj dana	%
Ripenda	01	0	0
Sv. Katarina	02	1	0,29
Plomin	03	0	0
Pula-Fižela	14	0	0
Koromačno - Brovinje	02	0	0

U tablici 22. prikazani su sveukupni podaci satnih koncentracija sumpordioksida na mjernim postajama Ripenda, Sv.Katarina, Plomin, Pula-Fižela i Koromačno-Brovinje.

Slika 16. Kretanje srenjih mjesečnih koncentracija sumpordioksida na mjernim postajama Koromačno-Brovinje, Pula-Fižela, Ripenda, Sv.Katarina i Plomin

Tablica 22. Sveukupni podaci satnih koncentracija sumpordioksida u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	SO ₂						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C50	C98	C99,9	Cmax
Ripenda	01	5377	61,4	5,71	4,52	17,63	89,64	409,07
Sv. Katarina	02	7782	88,8	2,52	1,72	6,28	148,5	496,74
Plomin	03	6038	68,9	3,89	2,62	16,42	46,49	113,49
Pula-Fižela	14	8009	91,4	11,49	7,98	50,13	98,45	199,57
Koromačno- Brovinje	02	8330	95,1	2,25	1,18	10,93	23,84	38,34

Tablica 23. Učestalost pojava visokih koncentracija sumpordioskida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost satnih koncentracija većih od			
		GV 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		TV 470 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Broj uzoraka	%	Broj uzoraka	%
Ripenda	01	1	0,02	0	0
Sv. Katarina	02	3	0,04	2	0,03
Plomin	03	0	0	0	0
Pula-Fižela	14	0	0	0	0
Koromačno- Brovinje	02	0	0	0	0

Na mjernim postajama, iako kratkotrajno, zabilježene su visoke koncentracije sumpordioksida.

Na postaji Ripenda najviša izmjerena srednja satna koncentracija iznosila je 409,07 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja satna koncentracija viša od 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerena je jedan puta tijekom kalendarske godine i to: 25. siječnja u 10⁰⁰. Učestalost pojava visokih koncentracija bila je 0,02%.

Na postaji Sv. Katarina najviša izmjerena srednja satna koncentracija iznosila je 496,74 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Satne koncentracije više od granične vrijednosti 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerene su tri puta tijekom kalendarske godine i to: 14. ožujka u 09⁰⁰ i 16⁰⁰, te 17. ožujka u 12⁰⁰. Učestalost pojava visokih koncentracija bila je 0,04%.

Satne koncentracije više od tolerantne vrijednosti $470 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izmjerene su dva puta tijekom kalendarske godine i to: 14. ožujka i 17. ožujka.

Na mjernim postajama Plomin najviša srednja satna koncentracija SO_2 iznosila je $113,49 \mu\text{g}/\text{m}^3$, na postaji Pula-Fižela $199,57 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a na postaji Koromačno-Brovinje $38,34 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Te vrijednosti nisu prelazile GV $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 1 sat.

4.6. Koncentracija dušikdioksida na automatskim mjernim postajama

Koncentracija dušikdioksida pratila se na pet mjernih postaja: Ripenda, Sv.Katarina, Plomin, Pula-Fižela i Koromačno-Brovinje.

Sveukupni podaci mjerenja 24-satnih koncentracija prikazani su tablici 24.

Tablica 24. Sveukupni podaci koncentracije dušikdioksida u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	NO ₂						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C50	C98	C99.9	Cmax
Ripenda	01	275	75,3	2,2	1,63	13,48	23,91	24,25
Sv.Katarina	02	236	64,7	1,85	1,53	5,1	10,55	11,3
Plomin	03	313	85,8	1,94	1,56	6,2	11,2	12,52
Pula-Fižela	14	347	95,1	7,12	5,34	25,19	37,29	38,09
Koromačno-Brovinje	02	340	93,2	6,87	5,2	21,92	35	35,08

Na mjernoj postaji Ripenda srednja godišnja koncentracija iznosila je $2,20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija bio je od $0,11 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $24,25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša koncentracija izmjerena je u siječnju.

98% vrijednosti bilo je ispod $13,48 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje godišnje koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 24-sata i graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernoj postaji Sv. Katarina srednja godišnja koncentracija iznosila je $1,85 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša izmjerena vrijednost bila je $11,30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a izmjerena je u siječnju.

98% vrijednosti bilo je niže od $5,10 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje godišnje koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$

za vrijeme usrednjavanja 24-sata i graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernoj postaji Plomin srednja godišnja koncentracija iznosila je $1,94 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša izmjerena vrijednost bila je $12,52 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a izmjerena je u siječnju.

98% vrijednosti bilo je ispod $6,20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje godišnje koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 24-sata i graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernoj postaji Pula-Fižela srednja godišnja koncentracija iznosila je $7,12 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša izmjerena vrijednost bila je $38,09 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a izmjerena je u siječnju.

Srednje godišnje koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 24-sata i graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Na mjernoj postaji Koromačno-Brovinje srednja godišnja koncentracija iznosila je $6,87 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Raspon srednjih dnevnih koncentracija kretao se od 0,86 do $35,08 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša koncentracija izmjerena je u siječnju.

98% vrijednosti bilo je ispod $21,92 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje godišnje koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja 24-sata i graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Tablica 25. Učestalost pojava visokih koncentracija dušikdioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost koncentracija većih od $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Dušikdioksid	
		Broj dana	%
Ripenda	01	0	0
Sv. Katarina	02	0	0
Plomin	03	0	0
Pula-Fižena	14	0	0
Koromačno- Brovinje	02	0	0

Kretanje srednjih dnevnih koncentracija dušikdioksida prikazano je na slici 17.

Sveukupni podaci srednjih satnih koncentracija prikazani su u tablici 26.

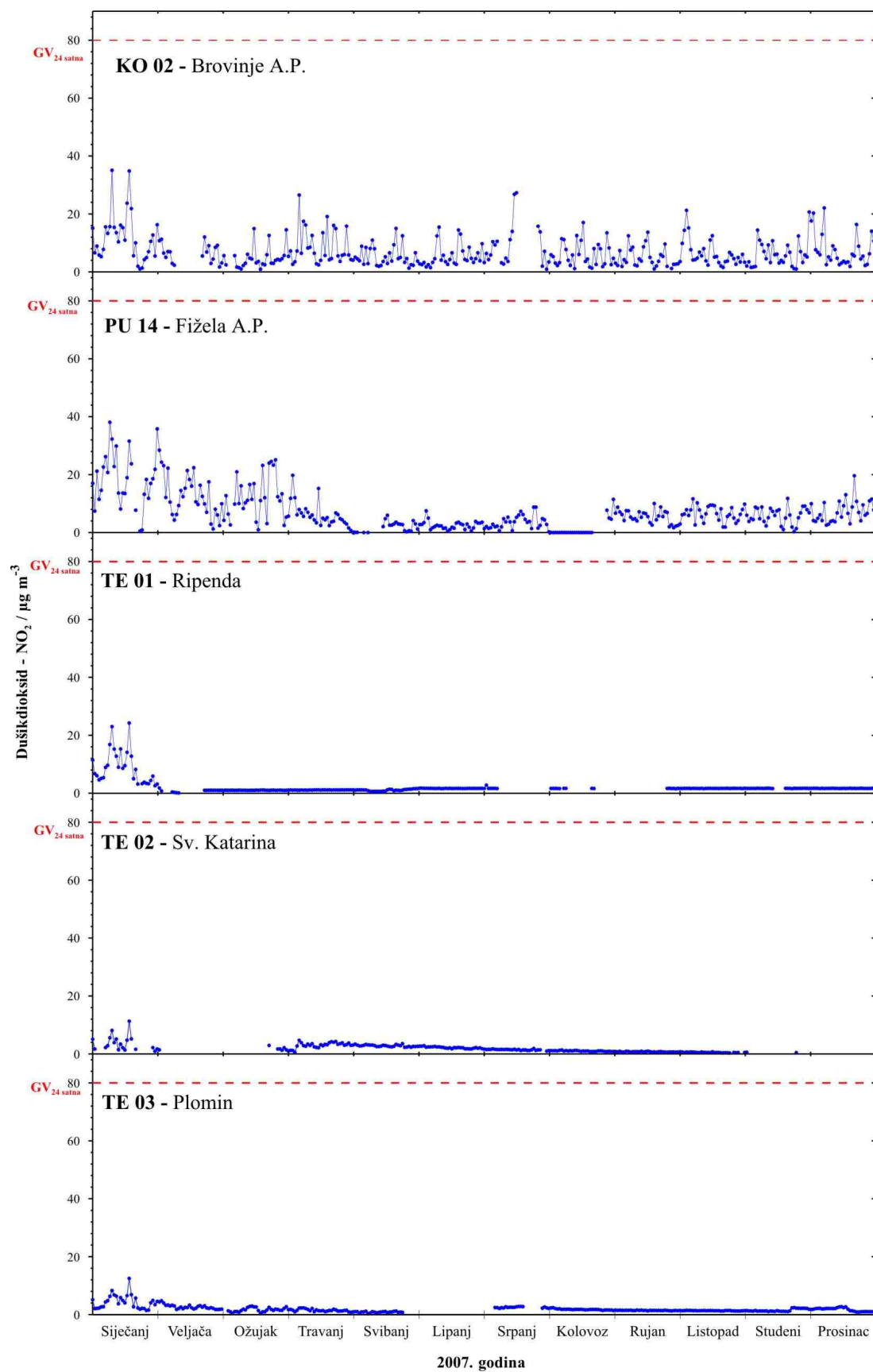
Tablica 26. Sveukupni podaci srednjih satnih koncentracija dušikdioksida u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	NO ₂						
		N	Obuhvat podatka %	\bar{C}	C50	C98	C99.9	Cmax
Ripenda	01	6545	74,7	2,21	1,56	14,3	32,67	38,41
Sv. Katarina	02	5642	64,4	1,82	1,48	6,14	15,87	19,04
Plomin	03	7513	85,8	1,94	1,59	7,01	14,02	20,74
Pula-Fižena	14	8324	76,5	7,1	3,83	38,25	61,2	76,5
Koromačno- Brovinje	02	8046	91,8	6,88	3,68	39,96	76,1	103,79

Na svim mjernim postajama srednje satne koncentracije dušikdioksida nisu prelazile graničnu vrijednost $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za vrijeme usrednjavanja od jednog sata.

Tablica 27. Učestalost pojava visokih satnih koncentracija dušikdioksida ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost koncentracija većih od $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$	
		Dušikdioksid	
		Broj dana	%
Ripenda	01	0	0
Sv. Katarina	02	0	0
Plomin	03	0	0
Pula-Fižela	14	0	0
Koromačno- Brovinje	02	0	0

Slika 17. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija dušikdioksida na mjernim postajama Koromačno-Brovinje, Pula-Fižela, Ripenda, Sv. Katarina i Plomin

4.7. Koncentracija lebdećih čestica na automatskim mjernim postajama

Koncentracija lebdećih čestica pratila se na tri mjerne postaje.

Sumarni podaci kretanja koncentracija prikazani su u tablicama 28 i 29 i na slici 18.

Vrijednosti su korigirane prema preporuci EC Working Group on Particulate Matter, Guidance to Member States on PM₁₀ Monitoring and Interkomparisous with Reference Method, January 2002.

Tablica 28. Sumarni podaci koncentracija lebdećih čestica u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	PM ₁₀						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C ₅₀	C ₉₈	C _{99,9}	C _{max}
Ripenda	01	240	65,8	28,36	22,4	83,66	223,3	228,24
Klavar	04	286	78,4	24,47	22,8	51,68	60,52	60,9
Koromačno-Brovinje	02	348	95,3	18,94	17,6	43,66	65,93	68,91

Srednja godišnja koncentracija lebdećih čestica u Ripendi bila je $28,36 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

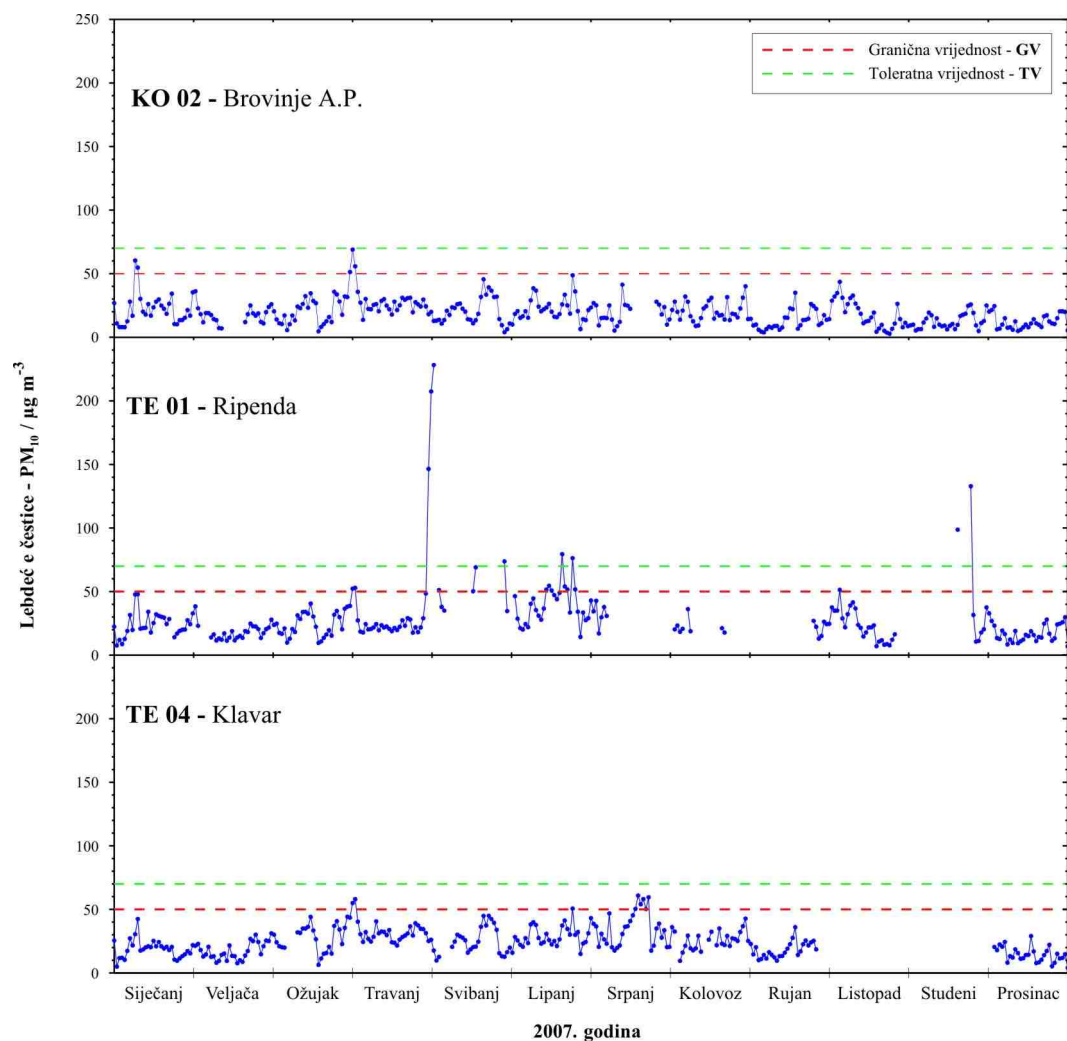
Srednje dnevne koncentracije kretale su se u rasponu od $6,99 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $228,24 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednje 24-satne koncentracije više od GV $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na postaji Ripenda izmjerene su 20 puta tijekom mjerne godine, a TV $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ prekoračeno je 8 puta, što je prikazano u Prilogu.

Na mjernoj postaji Klavar granična vrijednost $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ prekoračena je 9 puta, dok tolerantna vrijednost $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nije prekoračena tijekom kalendarske godine. Srednja godišnja koncentracija lebdećih čestica iznosila je $24,47 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednja godišnja koncentracija lebdećih čestica na postaji Koromačno-Brovinje iznosila je $18,94 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednje dnevne koncentracije kretale su se u rasponu od $2,67 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $68,91 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Srednje 24-satne koncentracije više od GV $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na postaji Koromačno-Brovinje izmjerene su pet puta tijekom mjerne godine, dok tolerantna vrijednost $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nije prekoračena.

Na svim postajama srednja godišnja koncentracija lebdećih čestica nije prelazila graničnu vrijednost $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (I. faza) za vrijeme usrednjavanja od jedne godine.

Slika 18. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija lebdećih čestica PM_{10} na mjernim postajama Koromačno-Brovinje, Ripenda i Klavar

Tablica 29. Učestalost pojava visokih koncentracija lebdećih čestica PM_{10} ($\mu g/m^3$) Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost koncentracija većih od			
		GV 50 $\mu g/m^3$		TV 70 $\mu g/m^3$	
		Broj uzoraka	%	Broj uzoraka	%
Ripenda	01	20	8,33	8	2,96
Klavar	04	9	3,15	0	0
Koromačno- Brovinje	02	5	1,43	0	0

4.8. Koncentracija ozona

Koncentracija ozona pratila se na postaji Ripenda i Sv. Katarina. Sveukupni podaci mjerenja prikazani su u tablici 30.

Tablica 30. Sveukupni podaci koncentracije ozona u zraku ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Ozon						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C50	C98	C99,9	Cmax
Ripenda	01	286	78,4	71,37	68,9	130,29	137,9	138,39
Sv. Katarina	02	363	99,5	65,95	60,2	137,07	148,3	149,43

Na mjernoj postaji Ripenda srednja godišnja koncentracija ozona iznosila je $71,37 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednje dnevne koncentracije kretale su se u rasponu od $17,68 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $138,39 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalne dnevne osmosatne vrijednosti kretale su se u rasponu od $23,55 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $159,29 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Koncentracija viša od $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (srednja dnevna vrijednost od 0-24 sata) izmjerena je tijekom 31 dana, a viša od $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost unutar kalendarske godine) tijekom 34 dana u 2007. godini.

Na mjernoj postaji Sv. Katarina srednja godišnja koncentracija ozona iznosila je $65,95 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Srednje dnevne koncentracije kretale su se u rasponu od $10,44 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $149,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalne dnevne osmosatne vrijednosti kretale su se u rasponu od $18,72 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do $179,38 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Koncentracija viša od $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (srednja dnevna vrijednost od 0-24 sata) izmjerena je tijekom 43 dana, a viša od $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost unutar kalendarske godine) tijekom 54 dana u 2007. godini.

Učestalost pojava visokih koncentracija prikazana je u tablici 31. i 32.

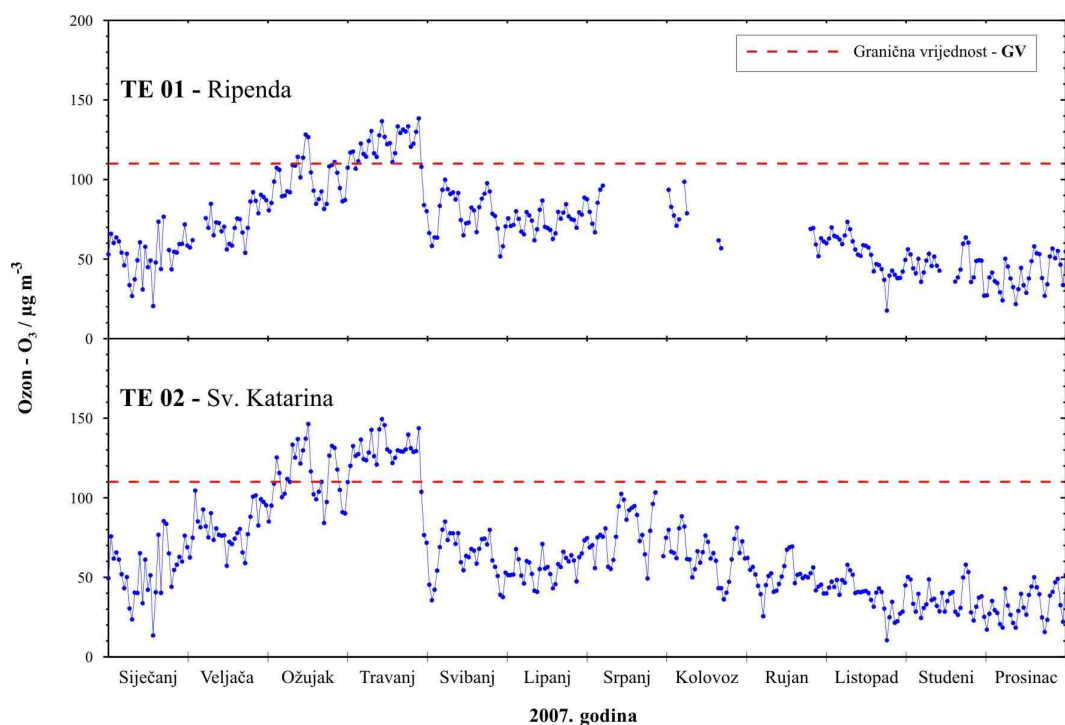
Tablica 31. Učestalost pojava visokih koncentracija ozona u zraku
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost koncentracija većih od TV $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ Srednja dnevna vrijednost 0-24 sata	
		Broj dana	%
Ripenda	01	31	10,83
Sv. Katarina	02	43	11,84

Tablica 32. Učestalost pojava visokih koncentracija ozona u zraku
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Učestalost koncentracija većih od GV120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ Najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost unutar kalendarske godine	
		Broj dana	%
Ripenda	01	34	12,18
Sv. Katarina	02	54	15,25

Učestalost pojava visokih koncentracija ozona veća je od propisane Uredbom o ozonu u zraku
("Narodne novine" broj 133/05.)

Slika 19. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija ozona na mjernoj postaji
Sv.Katarina i Ripenda

4.9. Koncentracija ugljikmonoksida

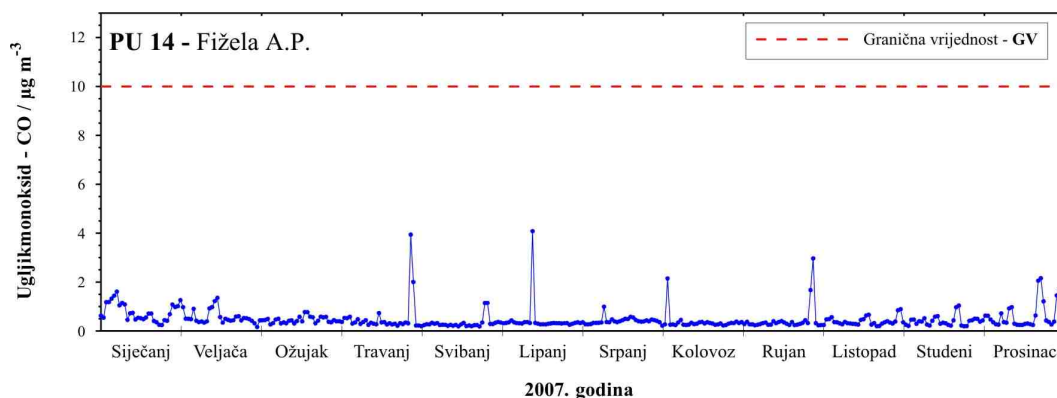
Koncentracija ugljikmonoksida pratila se na postaji Pula - Fižela.

Sveukupni podaci mjerenja prikazani su tablici 33. i slici 20.

Tablica 33. Sveukupni podaci maksimalnih dnevnih osmosatnih srednjih koncentracije ugljikmonoksida u zraku (mg/m^3)
Godina 2007.

Mjerno mjesto	Red. br.	Ozon						
		N	Obuhvat podataka %	\bar{C}	C50	C98	C99.9	Cmax
Pula - Fižela	14	364	99,5	0,48	0,36	1,68	4,03	4,08

Maksimalna dnevna osmosatna srednja koncentracija ugljikmonoksida kretala se u rasponu od $0,16 \text{ mg}/\text{m}^3$ do $4,08 \text{ mg}/\text{m}^3$ i nije prelazila razinu granične vrijednosti GV ($10 \text{ mg}/\text{m}^3$) ni tolerantnu vrijednost TV ($14,8 \text{ mg}/\text{m}^3$).

Slika 20. Kretanje srednjih dnevnih koncentracija ugljikmonoksida na mjernoj postaji Pula-Fižela

4.10. Meteorološka praćenja

Meteorološka praćenja obavljaju se na svim postajama. Prate se smjer i brzina vjetera, temperatura zraka i relativna vlažnost.